

MEDALII ȘI DECORAȚII DIN COLECȚIA INSTITUTULUI DE ARHEOLOGIE DIN IAȘI (VI)

DE
SEVER-PETRU BOȚAN, LUCIAN MUNTEANU*

Abstract:

The authors present in this short contribution a series of 15 medals that are part of the numismatic collection belonging to the Institute of Archaeology in Iași. These popular medals were minted by various engravers (Carniol Father and Son, Șaraga, Sternberg, Radivon etc.) in order to commemorate some historical events or some important figures during the Romanian Kingdom period. A first group of medals has a somewhat religious character being linked to the restoration of important churches, pilgrimages or important ecclesiastical figures. The second group of medals is linked with the figures or some important political and social figures that built modern Romania (Ion Brătianu, Lascăr Catargiu, Constantin Angelescu or Take Ionescu). Last but not least, we also present some distinctions that were offered to the children with meritorious results in school and education.

Keywords: *Phaleristics; medals and awards; "popular medals"; 19th – 20th centuries; Kingdom of Romania.*

În nota de față, încheiem prezentarea colecției medalistice a Institutului de Arheologie al Academiei Române – filiala Iași cu o serie de 15 medalii, ce evocă momente istorice variate, de natură religioasă – restaurarea unor lăcașe de cult, comemorarea unor mari personalități bisericești, marcarea unor pelerinaje, de natură socio-politică – evocarea figurilor unor mari oameni politici sau de cultură sau de natură didactică – o serie de premii și distincții pentru învățătură. Primul lot de piese are caracter religios. În cadrul acestuia se evidențiază trei medalii ce marchează construcția sau restaurarea unor edificii ecleziastice importante, în cadrul unui program amplu desfășurat în primii ani ai secolului trecut.

Primul medalion (Cat. nr. 1) reprezintă o frumoasă piesă provenită din atelierul celebrului gravor Șaraga din Iași, ce marchează restaurarea a două dintre cele mai importante monumente de cult din orașul Iași – Biserica „Sfântul Nicolae Domnesc”, ctitorie a domnitorului Ștefan cel Mare, din anii 1491-1493 și Biserica „Trei Ierarhi” – capodopera arhitectonică a lui Vasile Lupu, din anul 1639, menită a adăposti moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva, aduse de domnitorul moldovean de la Constantinopol.

Însărcinat cu refacerea lor a fost celebrul arhitect francez André Lecomte de Nouy, iar evenimentele sunt menționate în monografia lui N. A. Bogdan. Astfel, referindu-se la Biserica „Sfântul Nicolae Domnesc”, acesta consemna: „Hotărându-se de Stat ca acest monument istoric să se restaureze, după cum a fost făcut de primul seu fondator, la 1884 începu lucrul și se dărâma mai întâi biserica adăugită de Anton-Vodă; apoi, constatându-se oarecari crăpături mari în însăș biserica lui Ștefan-Vodă, se dădu și aceasta jos până la temelii și se începu restaurarea ei, care a durat până în anul 1904, sub direcția arhitectului francez André Lecomte du Nouy. În acest an, în ziua de 2 Octombrie s-a făcut cu mare pompă serbarea sfințirii din nou a bisericii, la care a asistat întreaga Familie Regală, Capii Religiei țării, mai mulți Miniștri și nenumărați demnitari și oameni de samă din toată țara!”¹.

În același mod s-a procedat și în ceea ce privește Biserica „Trei Ierarhi”, iar amănunțele le aflăm tot de la N. A. Bogdan. „Înainte de 1882 acest monument istoric începând a tinde spre ruină, guvernul găsi de cuviință să hotărască restaurarea sa și însărcină cu această lucrare tot pe arhitectul francez Andrei Lecomte du Nouy care primise asupra-i și restaurarea bisericii Sf. Neculai-Domnesc. Se începu dărâmarea până la temelie și se reclădi aproape în același stil – cu mici modificări la acoperămintele turnurilor și la unele accesorii – reclădire care dură până în 1904, când, în ziua de 3 Octombrie, se făcu sfințirea din nou a acestei sfinte biserici, în prezența Familiei Regale și a celorlalți demintari, cari luaseră parte și la inaugurarea Bisericii Sf. Neculai”².

* Institutul de Arheologie, Iași; sever_botan@yahoo.com; lucanas2000@yahoo.com.

¹ BOGDAN 1997: 194-195.

² BOGDAN 1997: 209.

Același arhitect francez, André Lecomte de Nouy, este responsabil și pentru planurile de construcție ale Catedralei „Sfântul Haralambie” din Turnu-Măgurele, ridicată între anii 1901 și 1905, cu motive arhitectonice și decorative inspirate de la biserica mănăstirii din Curtea de Argeș. Acest moment a fost immortalizat într-o medalie din bronz aurit realizată de Carniol Fiul (Cat. nr. 4), care înscrie pe revers numele Regelui Carol I și a principalilor demnitari ce s-au îngrijit de ridicarea lăcașului de cult.

Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Alexandria (jud. Teleorman) a fost zidită între anii 1842-1845, prin contribuția unor personalități ale orașului, care-și găsesc odihna veșnică în curtea bisericii. A fost reclădită între anii 1902-1904 și renovată mai târziu, între anii 1930-1934. Momentul reclădirii ei, de la începutul secolului al XX-lea, a fost marcat și prin emiterea unui medalion cu toartă din bronz și bronz-aurit, având diametrul de 23 mm. Bătută în anul 1904, într-un număr de 200 de exemplare – 150 bucăți din bronz (Cat. nr. 2) și 50 din argint, piesa cu valoare documentară și numismatică a fost oferită fețelor bisericești și enoriașilor bisericii. Celelalte 50 de bucăți au fost vândute³.

O frumoasă medalie este închinată omagierii Mitropolitului Veniamin Costachi (Cat. nr. 3), cu ocazia împlinirii a 101 ani (în 1904) de când a acces la scaunul mitropolitan din capitala Moldovei⁴. Figura acestui înalt ierarh bisericesc se leagă, după cum arată și reversul medaliei, de înființarea de școli românești, în special de înființarea Seminarului Preotesc de la Mănăstirea Socola și, mai târziu, de fondarea Academiei Mihăilene⁵.

Între celelalte trei medalii cu caracter religios se remarcă o frumoasă medalie din argint (Cat. nr. 6) ce comemorează primul pelerinaj la moaștele Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava, realizat de locuitori ai satului Davidești (aflat la acea dată, 2 iunie 1889, în Ducatul Bucovinei), sub conducerea preotului paroh Vasile Nichitovici. Tot de același sfânt se leagă și un medalion oval (Cat. nr. 5), cu inscripție bilingvă româno-slavă, ce era, probabil, comercializat ca suvenir religios. În fine, un alt medalion de formă ovală, marchează jubileul de 25 de ani al Societății Cântăreților Bisericești din România⁶.

Prima medalie din seria personalităților politice și culturale ale României este dedicată doctorului Constantin Angelescu (1869-1948), medic, profesor universitar și om politic remarcabil, de al cărui nume se leagă cele mai importante reforme ale sistemului de învățământ românesc. Astfel, între anii 1922-1926, 1927-1928 și 1933-1937, atunci când a ocupat funcția de Ministru al Instrucțiunii Publice, doctorul Angelescu s-a ocupat îndeaproape de organizarea învățământului pe baze noi, amenajând peste 6000 de școli, sporind calitativ și cantitativ numărul personalului didactic, legiferând învățământul minoritar, confesional și particular și organizând învățământul primar. Tot în această perioadă, mai exact în 1925, a fost introdus pentru prima dată examenul de Bacalaureat⁷.

În onoarea sa, a fost emisă și medalia prezentată de noi (Cat. nr. 8), ce îl prezintă pe doctorul Constantin Angelescu drept „Apostolul învățământului României”, recunoscând, astfel, aportul său crucial în dezvoltarea sistemului de învățământ și educație din țara noastră, la începutul secolului trecut.

Următoarea medalie (Cat. nr. 9) este închinată memoriei marelui om de stat, Lascăr Catargiu (1823-1899). Acesta a jucat un rol important în alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al Principatelor Unite, iar mai târziu, în răsturnarea sa de la putere. Numit membru al Locotenenței Domnești în 1866, Lascăr Catargiu va asigura tranziția spre înscăunarea pe tron a principelui Carol. Membru marcant și președinte al Partidului Conservator, acesta a fost pentru prima oară Prim Ministru în perioada 1871-1876. Mai târziu, la apogeul puterii liberalilor, Lascăr Catargiu și-a reformat o parte din principiile politice punând bazele unui nou Partid Liberal Conservator, cu care a ajuns din nou la guvernare, între 1891 și 1895⁸.

Același Diaconovici îl caracteriza pe marele om politic drept „om de bun simț, totdeauna demn în purtarea sa, onest și de o neobosită activitate în amănuntele administrației; acestor însușiri și curagiului seu le datoresce autoritatea de care se bucură în partidul conservator”⁹.

³ <https://audiotravelguide.ro/biserica-sfintii-apostoli-petru-si-pavel-alexandria/>.

⁴ Putem presupune că emisiunea acestei medalii, în anul 1904, a fost legată și de evenimentele ecleziastice petrecute aici, despre care am pomenit mai sus.

⁵ Vezi BOGDAN 1997: 474-475.

⁶ PREDESCU 1940: 239.

⁷ Minerva 1930: 67; PREDESCU 1940: 34.

⁸ ADAMESCU 1931: 1564.

⁹ DIACONOVICH 1898: 754.

„Tăchiță Gură de Aur” sau „Le Grand Européen” așa cum era cunoscut omul politic Take Ionescu (1858-1922) printre contemporanii săi¹⁰, este și el prezent în catalogul nostru (Cat. nr. 10). Cariera sa politică l-a purtat de la Partidul Liberal la cel Conservator, pentru șefia căruia a dus o luptă furibundă, folosindu-se de toate mijloacele avute la îndemână de un om politic¹¹. Pe fondul anacronismului accentuat al doctrinei conservatoare în raport cu noile realități ale Regatului României de la începutul secolului trecut, Take Ionescu își înființează propriul partid Conservator-Democrat, la 3 Februarie 1908¹².

Medalia prezentată în catalogul nostru marchează tocmai acest eveniment al constituirii noului partid, având pe avers, după cum era firesc, efigia conducătorului său, Take Ionescu. Partizan înfocat al participării României la Primul Război Mondial de partea Antantei, Take Ionescu a susținut cauza țării sale și la Conferința de Pace de la Paris, militând pentru înfăptuirea României Mari. Figura marelui om politic liberal Ion C. Brătianu (1821-1891) este gravată și ea într-o frumoasă medalie. Animat de idealurile revoluționare în vremea studiilor din Franța, Ion Brătianu joacă un rol important în pregătirea Revoluției de la 1848. După eșecul acesteia este exilat, până în 1857, în Franța, unde scrie mai multe lucrări pentru „*a câștiga simpatiile cercurilor politice pentru cauza României*”¹³. Deși are un rol proeminent în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, Brătianu va fi unul din principalii artizani ai răsturnării sale și a aducerii pe tron a prințului Carol de Hohenzollern. Apogeul politic al lui Ion Brătianu și al Partidului Liberal se va evidenția între 1876 și 1888, când, pentru aproape 12 ani, acesta va conduce destinele României, jucând un rol hotărâtor în câștigarea independenței și înfăptuirea Regatului Român¹⁴. În primul volum al Enciclopediei României a lui Corneliu Diaconovici, figura marelui om de stat român era caracterizată astfel: „*Totdeauna însuflețit de un inflăcărat patriotism, fără multă instrucțiune dar ager la minte, plin de tact și foarte atrăgător prin personalitatea sa, capabil de evoluțiunea internă de la un agitator ilusionar până la un om de guvern cumpătat, B(rătianu) va rămâne în istoria modernă a României figura cea mai marcantă a generației de la 1848*”¹⁵.

În ceea ce privește medalia din colecția Institutului de Arheologie (Cat. nr. 11) tindem să credem că modelul conceptual pentru aceasta l-a constituit o medalie bătută la Berlin și semnată de vestitul gravor Paul Telge, având pe avers, efigia spre stânga a lui Ion Brătianu, iar pe revers, reprezentarea alegorică a Libertății, înconjurată de datele ce au marcat viața lui Brătianu¹⁶.

Ultimele patru medalii (Cat. nr. 12-15) ele reprezintă o serie de premii școlare oferite pentru bună purtare și distincție la studiu. Se poate observa, astfel, și în medalistică, importanța acordată educației și sistemului de învățământ în Regatul României¹⁷.

Toate aceste medalii prezentate mai sus, alături de cele publicate anterior¹⁸, stau mărturie asupra faptului că toate evenimente importante, marile personalități și faptele lor vor rămâne pe veci gravate în memoria metalului.

CATALOG¹⁹

1. Medalie «Bisericile „Sfântul Nicolae” și „Trei Ierarhi» din Iași» (anul 1904)

Av. Trei medalioane cu efigiile lui Carol I, Ștefan cel Mare și Vasile Lupu, notate: CAROL I 1904, ȘTEFAN CEL MARE 1493, VASILE LUPU 1639;

Rv. În centru, bisericile „Sfântul Nicolae” și „Trei Ierarhi”. Deasupra, inscripția pe patru rânduri: „*Restaurate/ în 1904/ sub domnia/ M.S. Regelui Carol I*”. Dedesubt, inscripția pe șapte rânduri „*Bis. Sf. Nicolai 1493 Bis. Trei Erarhi 1639 /fiind/*”

¹⁰ PREDESCU 1940: 468.

¹¹ Vezi DUCA 1981: 131-132.

¹² ADAMESCU 1931: 1698.

¹³ DIACONOVICH 1898: 576.

¹⁴ ADAMESCU 1931: 1541; PREDESCU 1940: 128.

¹⁵ DIACONOVICH 1898: 576.

¹⁶ Vezi KRUPENSKY 1894: 137.

¹⁷ Pentru o privire de ansamblu asupra învățământului românesc reflectat în medalistică, a se vedea: TEODOREANU, TEODORESCU 1983: 411-433.

¹⁸ BOȚAN, MUNTEANU 2019: 183-194.

¹⁹ Pentru redactarea Catalogului, au fost folosite următoarele abrevieri: D – diametru; G – grosime; L – lungime; Lat – latura; l – lățime; L. brațe – lungime brațe.

- Mitropolit al Moldovei și Sucevei/ Partheniu/ Prim-Ministru D.A. Sturdza/ Ministrul Cultelor Sp. Haret/ Primar C.B. Pennescu”.
- Aramă; Lat. – 4,7 cm; G – 0,2 cm.
- Gravor: Șaraga.
- Analogii: BUZDUGAN, NICULIȚĂ 1971: 91; RĂDULESCU, DUMITRESCU 2010: 89, Nr. 192; PAȚILEA 2014: 188.
2. Medalie «Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Alexandria» (anul 1904)
- Av. În centrul medaliei este reprezentată fațada bisericii, înconjurată de inscripția „Biserica Sf. Apostoli Petru și Pavel din Alexandria, jud. Teleorman”;
- Rv. Pe unsprezece rânduri, legenda: „Fondată în anul 1842/ Restaurată în anul 1902/ și terminată la 1904/ cu ajutorul obștesc și al comunei/ stăruința preotului/ Ghiță Georgescu paroh/ și a/ epitropilor/ Ivan Chiriță/ și Ghiță Anghelescu”.
- Alamă aurită; D – 2,4 cm; G – 0,2 cm.
- Analogii: RĂDULESCU, DUMITRESCU 2010: 90, Nr. 194; PAȚILEA 2014: 190.
3. Medalie „Veniamin Costache Mitropolitul Moldovei” (anul 1904)
- Av. Bustul lui Veniamin Costache în straie bisericești, dând binecuvântarea cu mâna dreaptă și ținând cârja pastorală cu mâna stângă, înconjurat de inscripția „Lui Veniamin Costache Mitropolitul Moldovei 1803-1904”;
- Rv. Clădirea seminarului din Iași, sub care se află inscripția pe șase rânduri: „Întemeietorului/ învățământului bisericesc/ și/ înviorului/ literaturii religioase/ românești”.
- Alamă aurită; D – 2,5 cm; G – 0,25 cm.
- Gravor: Carniol.
- Analogii: TEODOREANU, TEODORESCU 1983: 414, Nr. 24; RĂDULESCU, DUMITRESCU 2010: 90, Nr. 195; PAȚILEA 2014: 184-185.
4. Medalie «Catedrala „Sfântul Haralambie”, Turnu-Măgurele» (anul 1905)
- Av. Imaginea catedralei în centru, sub care se află stema județului Teleorman, iar împrejur înscrisul: „Biserica Cathedrală S^{tu} Haralambie din orașul Turnu-Măgurele jud. Teleorman”;
- Rv. Inscripția pe cincisprezece rânduri: „S’a pus temelie/ în anul 1901/ și s’a terminat/ în anul 1905/ în zilele/ M.S. Regelui Carol I/ fiind/ Mitropolit primat Josif Gheorghian/ Președinte al Consiliului de Miniștri/ G. Gr. Cantacuzino/ Ministru Cultelor/ Michail Vlădescu/ Primar al Orașului/ Turnu-Măgurele/ Nicolae Cecropid”.
- Bronz aurit; D – 3,3 cm; G – 0,2 cm.
- Gravor: Carniol Fiul.
- Analogii: PAȚILEA 2014: 196.
5. Pandantiv „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” (sfârșitul secolului al XIX-lea)
- Av. Imaginea Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava, purtând în mâini o cruce și o ramură de măslin, înconjurat de inscripția: „S. M. M. Ioan cel Nou dela Suceava”;
- Rv. Maica Domnului cu Pruncul în centru, înconjurată de inscripția în limba slavonă: „ОБРАЗЪ БОЖОИ МАТЕРИ СВЯТОГОРСКОИ”.
- Alamă; de formă ovală; H – 3,6 cm; G – 0,1 cm.
- Analogii: PAȚILEA 2014: 500.
6. Medalie „Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava” (anul 1889)
- Av. Imaginea Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava, purtând în mâini o cruce și o ramură de măslin și călcând în picioare un iatagan. De jur împrejur, inscripția: „S. M. M. Ioan cel Nou din Suceava”;
- Rv. Inscripția pe șase rânduri: „Întâiul peregrinagiu/ la Suceava/ sub conducerea parochului/ Vasile Nichitovici/ din Davidești/ 2 Iunie 1889”.
- Argint; D – 3,6 cm; G – 0,25 cm.
- Analogii: PAȚILEA 2014: 499.
7. Medalie „Societatea Ioan Cucuzel” (anul 1914)
- Av. Imaginea Sfântului Ioan Cucuzel, înconjurată de inscripția: „Sf. Ioan Cucuzel. Soc. Cântăreților bisericești din România”;
- Rv. Inscripția pe cinci rânduri: „Jubileul/ de/ 25 ani/ 1888-1913/ București”.
- Metal aurit; de formă ovală; H – 3,3 cm; G – 0,2 cm.
- Gravor: Carniol Fiul.
- Analogii: PAȚILEA 2014: 293.
8. Medalie „Dr. Constantin Angelescu” (anul 1934)
- Av. Efigia lui Constantin Angelescu în profil spre stânga, înconjurată de inscripția: „Prof. dr. C. Angelescu ministru și apostolul învățământului românesc”;
- Rv. Fațada unei clădiri, înconjurată de inscripția: „Serbătorirea marelui protector al învățătorimei 29 Iulie 1934”.

Alamă argintată; D – 3,1 cm; G – 0,25 cm.

Gravor: Carniol.

Analogii: TEODOREANU, TEODORESCU 1983: 416, Nr. 51.

9. Medalie „Lascăr Catargiu” (anul 1900)

Av. Bustul lui Lascăr Catargiu din față, ușor întors spre dreapta, înconjurat de o cunună de frunze de laur și palmier, legate cu o fundă;

Rv. Inscripția pe patru rânduri: „În memoria marelui/ om de stat/ Lascăr Catargiu/ 1823-1899”.

Bronz; D – 3,2 cm; G – 0,3 cm.

Gravor: Sternberg.

Analogii: RĂDULESCU, DUMITRESCU 2010: 67, Nr. 130; PAȚILEA 2014: 160-161.

10. Medalie „Take Ionescu. Partidul Conservator Democrat” (anul 1908)

Av. Efigia lui Take Ionescu, în profil, spre dreapta, flancată de numele: „Take Ionescu”;

Rv. Inscripția: „Partidul Conservator Democrat 3 Februarie 1908”, sub care se află o ramură de măslin.

Alamă aurită; D – 3 cm; G – 0,2 cm.

Analogii: RĂDULESCU, DUMITRESCU 2010: 113, Nr. 261.

11. Medalie „In memoriam-Ion Brătianu” (anul 1891)

Av. Bustul frontal al lui Ion Brătianu, înconjurat de inscripția: „Jon C. Brătianu Pitești 1821. 4 Mai 1891 Florica”;

Rv. Inscripția pe zece rânduri, ce amintește principalele sale realizări: „În memoria marelui și ilustrului patriot român/ Jon C./ Brătianu/ Întemeietorul/ Statului/ Român/ 1821/ 1848-1859-1866/ 1877-78/ 1881-1891”.

Alamă; D – 3 cm; G – 0,2 cm.

Gravor: Th. Radivon.

Analogii: RĂDULESCU, DUMITRESCU 2010: 46-47, Nr. 73; PAȚILEA 2014: 125-126.

12. Medalie „Premiu școlar la învățământul primar” (anul 1906)

Av. Efigiile acolate ale lui Carol I ca rege și ca domn, în profil, spre stânga, înconjurate de legenda: „Carol I Domn și primul Rege al României”;

Rv. Inscripție circulară pe circumferință: „Serbătorirea jubileului de 40 de ani de glorioasă domnie 1866-1906”. La mijloc, pe patru rânduri: „Premiu școlar/ la/ învețământul/ primar”.

Alamă aurită; D – 2,9 cm; G – 0,3 cm.

Gravor: Carniol Fiul.

Analogii: TEODOREANU, TEODORESCU 1983: 425, Nr. 184; RĂDULESCU, DUMITRESCU 2010: 106, Nr. 245; PAȚILEA 2014: 495.

13. Medalie „Pentru silință și bună purtare” (anul 1907)

Av. Busturile acolate ale lui Filip și Rașel Focșăneanu, înconjurate de inscripția: „Școala profesională de fete din București. Fondată la 1897 de Filip și Rașel Focșăneanu”;

Rv. Inscripția pe cinci rânduri: „Distincțiune/ pentru/ silință/ și/ bună purtare”, cu un spațiu delimitat cu o bordură, pentru marcarea numelui recipientului.

Alamă argintată; D – 2,9 cm; G – 0,3 cm.

Gravor: Carniol Fiul.

Analogii: TEODOREANU, TEODORESCU 1983: 413, Nr. 10.

14. „Distincție la studiu” (anul 1898)

Av. În centru se află stema Regatului României peste un scut ornamental, înconjurată de inscripția: „Luminează-te și vei fi”;

Rv. O coroană cu laur care cuprinde inscripția pe patru rânduri: „Distincțiune/ la/ studiu/ 1897/8”

Alamă aurită; D – 3 cm; G – 0,2 cm.

Gravor: Carniol Fiul.

Analogii: TEODOREANU, TEODORESCU 1983: 423, Nr. 157; RĂDULESCU, DUMITRESCU 2010: 63, Nr. 118; PAȚILEA 2014: 490.

15. „Distincție la studiu” (anul 1903)

Av. Stema orașului București, înconjurată de o panglică, pe care este înscrisă deviza regală: „Patria și dreptul meu”, cu legenda semicirculară pe circumferință: „Primăria Oraș București”;

Rv. Într-o cunună de laur, inscripția pe opt rânduri: „Distincțiune/ la/ studiu/ și/ bună purtare/ în/ cursul primar/ 1903”.

Bronz; D – 3 cm; G – 0,25 cm.

Gravor: Carniol și Radivon.

Analogii: TEODOREANU, TEODORESCU 1983: 424, Nr. 179; RĂDULESCU, DUMITRESCU 2010: 111, Nr. 258; PAȚILEA 2014: 496.

BIBLIOGRAFIE

- ADAMESCU 1931 Adamescu, Gh., *Dicționarul istoric și geografic universal*, in: Cândrea, I. A., Adamescu, Gh., *Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”*, Ed. Cartea Românească, București.
- BOGDAN 1997 Bogdan, N. A., *Orașul Iași. Monografie istorică și socială, ilustrată*, Ed. Tehnopress, Iași.
- BOȚAN, MUNTEANU 2019 Boțan, S.P., Munteanu, L., *Medalii și decorații din colecția Institutului de Arheologie din Iași (V)*, in: *ArhMold*, XLII, 183-194.
- BUZDUGAN, NICULIȚĂ 1971 Buzdugan, G., Niculiță, G., *Medalii și plachete românești*, Ed. Științifică, București.
- DIACONOVICH 1898 Diaconovich, C., *Enciclopedia Română publicată din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunii pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român*, tomul I (A-Copenhaga), Ed. W. Krafft, Sibiu.
- DUCA 1981 Duca, I. G., *Amintiri politice*, vol. 1, Ed. Jon Dumitru, München.
- KRUPENSKY 1894 Krupensky, N. G., *Medaliile române sub Regele Carol I și alte câte-va medalii mai vechi*, Ed. Carol Göbl, București.
- Minerva 1930 Pteancu, A. C. et al., *Minerva. Enciclopedie Română*, Ed. Comitetului de Redacție al Enciclopediei Române Minerva, Cluj-Napoca.
- PAȚILEA 2014 Pațilea, C., *Manualul colecționarului de medalii. O cronologie a medaliilor românești de la Voievodul Iancu de Hunedoara la Regele Mihai*, Ed. Omega, Buzău.
- PREDESCU 1940 Predescu, L., *Enciclopedia Cugetarea. Material românesc. Oameni și înfăptuiri*, Ed. Cugetarea – Georgescu Delafraș, București.
- RĂDULESCU, DUMITRESCU 2010 Rădulescu, T., Dumitrescu, R. G., *Colecția Alexandru și Aristia Aman. Vol. II. Medalii și plachete românești*, Muzeul Olteniei, Craiova.
- TEODOREANU, TEODORESCU 1983 *Învățămintul oglindit în medalistica românească*, in: *BSNR*, LXXV-LXXVI/129-130 (1981-1982), 411-433.

PAGINI WEB:

<https://audiotravelguide.ro/biserica-sfintii-apostoli-petru-si-pavel-alexandria/> (23.04.2020)

LIST OF ILLUSTRATIONS

- Pl. I. Official and “popular” medals issued by the Kingdom of Romania to commemorate various events or important figures (Cat. nr. 1-11).
- Pl. II. Official and “popular” medals issued by the Kingdom of Romania to commemorate various events or important figures (Cat. nr. 12-15).

Pl. II. Medalii oficiale și populare emise în vremea Regatului României pentru a comemora diverse evenimente sau personalități importante (Cat. nr. 12-15).